

PŘEDSTAVUJEME

hováno přes rozum, i když rozum tam sehrává svou roli, ale právě příklady lidí a víra v Boží moc působí v člověku velkou proměnu. Můžete vystudovat teologii, a vůbec se vás nemusí dotknout. Samotné poznání je málo. Ale ono je to tak i v jiných oborech. Vědomosti musejí být propojeny s charakterem a srdcem.

Dostudoval jste, ovšem režim vás stejně dostihl...

Nastoupil jsem do duchovní služby v Českých Budějovicích, ale brzy jsem musel na vojnu, na dva roky. Neměli jsme samozřejmě vojenskou katedru, představte si faráře poddůstojníka. Politruk mi na uvítanou v kasárnách sdělil, že si kvůli mně půjčil Bibli, aby věděl, co jsem zač.

Opět někdo, do jehož temnot vněs světlo Marx, Lenin a nakonec i Gagarin?

Ano. Jemu, ale i řadě jiných bylo hned všechno ohledně mne jasné. Jediný, komu všechno jasné nebylo, jsem byl já. Stále méně jsem chápal smysl toho, co se kolem mě dělo, nebyl mi jasný význam té vojny. Po měsíci mne odvezli na Pankrác a tam jsem zůstal dalších deset měsíců. Záminkou se stalo adventistické pojetí sobotního dne. I když se nabízely různé varianty řešení, scházela ochota. Po výkonu trestu jsem onemocněl a vyřadili mě z vojenské evidence. Možná bych k tomu trestu ještě měl dodat, že nedávno jsem byl soudně plně rehabilitován.

Na nezbytný státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti nebyl právní nárok, a tak vám ho sebrali. Čím jste bez oprávnění dělat duchovního živili rodinu? Společnost prý ve mně ztratila důvěru, alespoň tak zdůvodňovali jeho neudělení. Pět let jsem pracoval jako stavební dělník, později jako domovník. Mezi tím se představitelé naší církve snažili, abych souhlas od státu opět dostal. Po pěti letech se to podařilo alespoň na omezenou dobu, sloužil jsem ve Znojmě, nějaký čas dokonce bez státního souhlasu, pak to byl Šumperk a Brno.

Církev byla za normalizace pod bedlivým dohledem a na vás osobně si režim svítil obzvláště důkladně, jelikož jste se navíc angažoval v aktivitách pro mladé lidi...

V průběhu školního roku jsme stále něco dělali s dětmi a s mladými lidmi a o prázdninách jsme pořádali i několikadenní tábory. Snažili jsme se naším akcím dávat různé maskovací účely

a spolupracovali s organizacemi, jejichž vedoucí nad námi drželi ochrannou ruku. Jednou jsme jako skupina vodáků jeli čistit povodí Lužnice, řádně jsme všechno předem ohlásili úřadům a vedoucí té akce za to dokonce byl oceněn – oni totiž nevěděli, že to celé byl jen zastírací manévr pro setkání mladých věřících lidí. Prožili jsme si na různých akcích mnoho napětí, ale i humorných zážitků. Pro děti a mladé lidi bylo často velmi napínavé, když byli součástí různých zásahů nebo manévrů Státní bezpečnosti. Po revoluci, po prožití prvního tábora v klidu, náš syn zklamaně prohlásil: „Tati, to už není ono, už nás nikdo nehledá...“

Farář, který vedl sbor bez státního souhlasu, organizátor nepovolených setkání... neměl jste strach z perzekuce?

Občas jsem za normalizace strach měl. Když státní správa předváděla svoji sílu, nebylo to jen noko. A to si pak člověk na to dno sáhne. I já si na něj sáhl a nebylo to příjemné. Ale oni už potom ke konci sláblí. Bylo vidět, jak už sami ztrácí sílu i motivaci. V době působení v Šumperku mne vyhledal příslušník Státní bezpečnosti – taková setkání nikdy nebyla příjemná. I když jsem mu zpočátku nevěřil, nakonec jsem poznal, že má hluboké osobní problémy a potřebuje o nich s někým mluvit. Později jsem se dozvěděl, že to neunesl a spáchal sebevraždu. Bylo mi ho líto. Jako jeden z mála jsem věděl, jak moc je sám obětí systému, který ho deptá. Nedokázal z něho vystoupit. Později jsem si mnohokrát kladl otázku, jestli jsem pro něj udělal, co jsem udělat mohl. On možná volal o pomoc mnohem víc, než jsem byl ochoten slyšet, nedůvěřoval jsem mu. Ze zkušeností, které jsem měl, jsem v tom vždy znovu viděl nějakou hru.

Není snad vševědoucí a všemocná až ta instance nad vámi?

Jistě, já vím, ale otázku, zda jsem udělal vše, co jsem udělat mohl, jsem si kladl. A nejen tenkrát, často si ji položím i teď.

Když už to bylo možné, otevřel jste někdy složku, kterou na vás Státní bezpečnost vedla?

Nechci vědět, co tam o mně je. S odstupem času mám velký problém, když lidé, kteří tu dobu nezažili, posuzují chování a jednání lidí tenkrát. Nejsem přesvědčený o tom, že by někdo z mých známých úmyslně ubližoval. Mnoho lidí bylo zneužito. Odevzdal jsem to všechno do Božích ru-

kou. Velmi mi pomohla reakce jednoho katolického kněze. Když jsem mu po revoluci volal, že člověk, který nám oběma škodil, dál pracuje, odpověděl mi: „Ne všechno bychom měli chtít vyřešit. Nech taky něco na pánubohu.“ Asi to bylo moudré. Unáhlené čistky mnohdy vedou k dalším křivdám. Na druhou stranu – těžko jsem se vyrovnával s nepojmenováním a nepotrestáním zásadních komunistickeých zločinů a jejich strůjců. Některé věci už zůstanou jako výzva pro osobní vyrovnání se. Z chyb je třeba se učit, ale ne dovolit, aby v našich srdcích přetrvávala hořkost a touha po pomstě.

Byla pro vás sametová revoluce milníkem? Kudy se ubíral váš život po ní?

Chápal jsem, že je to zlom, a byl jsem za něj moc rád. Nebyl jsem ale nějaký výrazný aktivista. Tenkrát se hodně angažovali mladí lidé ve sboru, kde jsem byl kazatelem, a já je podporoval. Chodil jsem s dětmi na demonstrace a vzpomínám, jak si naše starší dcera vycpávala kalhoty polštářkem, aby to moc nebolelo, kdyby dostala pendrekem. Zúčastnil jsem se řady setkání, mluvil na některých shromážděních, ale v přímé politice jsem se nikdy neangažoval.

Po revoluci jsem pracoval ve vedení adventistické církve, až do záplav na Moravě v roce 1997. Ne-

hodlal jsem neštěstí jen přihlížet a také jsem na pomoc nechtěl jít jen sám, bylo potřebné s někým se spojit. Nabídl jsem spolupráci humanitární organizaci ADRA a pro tuto činnost jsem byl církví nakrátko uvolněn. Netušil jsem, že to změni můj život na dalších třináct let.

Od vašeho působení v humanitární organizaci ADRA se odvíjelo i založení Psychosociálního intervenčního týmu ČR?

Souviselo s ním. V průběhu práce v organizaci ADRA jsem se hodně setkával s lidmi postiženými nejen živelními katastrofami, ale i válečnými konflikty, například na Kavkazu. I tam jsem vnímal, že pokud svoji práci chceme dělat dobře, nesmíme myslet pouze na materiální potřeby lidí, kterým máme pomoci, ale na člověka jako celek – musíme tedy pamatovat i na jeho duševní a duchovní potřeby, s respektem k jeho víře a jeho vnímání spirituálních hodnot či spirituálních potřeb.

V té době jsme společně s doktorkou Bohumilou Bašteckou a inženýrem Zdeňkem Procházkou začali uvažovat o vytvoření nějakého systému psychosociální podpory lidem zasaženým mimořádnou událostí. Společně jsme hledali různé systémy podpory, z nichž jednou bylo také založení Psychosociálního intervenčního týmu. Dnes už má tato forma podpory své místo ve všech organizacích

zaměřených na pomoc při mimořádných událostech. Prošel jsem řadou různých výcviků. Dodnes se angažuji v oblasti psychosociální podpory policistů a jejich rodin, když se dostanou do složitých životních situací. Od založení psychologické podpůrné služby u hasičů trvale spolupracuji s řadou jejich psychologů a společně se dvěma dalšími kolegy máme akreditovaný výcvik zaměřený na podporu lidí, kteří prožívají složité životní situace. Má angažovanost v této oblasti byla oceněna generálním ředitelem HZS předáním pamětní medaile.

Co vás přivedlo zpět ke službě duchovního, nyní v nemocnici?

Chtěl jsem se k činnosti duchovního vrátit a spojit ji se zkušenostmi, které jsem získal s lidmi zasaženými mimořádnou událostí ve svých předchozích aktivitách. Duchovní by měl umět lidem naslouchat a rozumět jejich potřebám, pomáhat jim nacházet cestu i v situacích, kdy ji oni sami nevidí. Rozhodně nejde o evangelizaci, o „obracení na víru“. Pomoc a podpora člověka v tíživé situaci nesmí být nijak zneužita. Působení duchovního se také nemusí odehrávat v kostele či modlitebně. Je třeba přijít za lidmi a být s nimi tam, kde se ocitají a kde své bolesti prožívají. Logicky jsem proto došel k myšlence zkusit dělat nemocničního kaplana. Šanci jsem dostal v motolské nemocnici,

Duchovní, tedy spirituální potřeby, má každý člověk, jen je někdy nedovede pojmenovat.